

Burkhard Kainka

MĚŘENÍ, ŘÍZENÍ A REGULACE POMOCÍ PC

edice **PC & elektronika**

Praha 2003

Kniha je překladem německého originálu

Burkhard Kainka: Handbuch der PC-Mess- und Steuertechnik

ISBN 3-7723-5485-8, vydaného nakladatelstvím Franzis Verlag.

Alle Rechte vorbehalten, auch die der fotomechanischen Wiedergabe und der Speicherung in elektronischen Medien.

Die meisten Produktbezeichnungen von Hard- und Software sowie Firmennamen und Firmenlogos, die in diesem Werk genannt werden, sind in der Regel gleichzeitig auch eingetragene Warenzeichen und sollten als solche betrachtet werden. Der Verlag folgt bei den Produktbezeichnungen im wesentlichen den Schreibweisen der Hersteller.

Franzis Verlag GmbH, 85568 Poing, Germany

Burkhard Kainka

Měření, řízení a regulace pomocí PC

edice **PC & elektronika**

Bez předchozího písemného svolení nakladatelství nesmí být kterákoli část kopírována nebo rozmnožována jakoukoli formou (tisk, fotokopie, mikrofilm nebo jiný postup), zadána do informačního systému nebo přenášena v jiné formě či jinými prostředky.

Autor a nakladatelství nepřijímají záruku za správnost tištěných materiálů. Předkládaná zapojení a informace jsou zveřejněny bez ohledu na případné patenty třetích osob. Nároky na odškodnění na základě změn, chyb nebo vynechání jsou zásadně vyloučeny.

Veškerá práva vyhrazena.

© Burkhard Kainka, 2000–2002

© Franzis Verlag GmbH, 2001

© BEN – technická literatura, 2003

Translation © Václav Losík, 2003

Cover © Libor Kubica, 2003

BEN – technická literatura, Věšínova 5, 100 00 Praha 10

Burkhard Kainka: Měření, řízení a regulace pomocí PC

BEN – technická literatura, Praha 2003

1. české vydání

ISBN 80-7300-089-X

Orig.: ISBN 3-7723-5485-8 (Franzis Verlag GmbH)

Obsah

O PROBLEMATICE	6
CO NAJDETE NA DOPROVODNÉM CD-ROM	7
1 ÚVOD	9
MINISLOVNÍČEK	10
2 PORT RS232	11
2.1 SÉRIOVÝ PORT PC	12
2.2 PRVNÍ POKUSY NA SÉRIOVÉM PORTU	14
2.3 PŘÍKLADY PRO PŘENOS TEXTU	15
2.4 MĚŘENÍ A REGULACE POMOCÍ BINÁRNÍCH DAT	16
2.5 PŘÍMÉ ŘÍZENÍ POMOČNÝCH LINEK	17
2.6 KABEL SÉRIOVÉHO PORTU	19
2.7 VYSÍLAČE A PŘIJÍMAČE LINEK	21
2.8 ODDĚLENÍ POTENCIÁLŮ	24
3 PROGRAMOVÁNÍ SÉRIOVÉHO PORTU	25
3.1 UART 8250	25
3.2 PROGRAMOVÁNÍ RS232 POMOCÍ JAZYKA BASIC POD SYSTÉMEM DOS	32
3.3. POUŽITÍ RS232 V JAZYCE TURBO PASCAL	35
3.4 PROGRAMOVÁNÍ WINDOWS API	38
3.5 DLL RSCOM V DELPHI	59
3.6 POUŽITÍ DLL V DELPHI	62
3.7 VOLÁNÍ DLL V JAZYCE VISUAL BASIC	67
4 SÉRIOVÉ VYSÍLAČE A PŘIJÍMAČE	71
4.1 TESTOVACÍ GENERÁTOR RS232	71
4.2 SÉRIOVÝ PŘIJÍMAČ	74
4.3. SÉRIOVÝ VYSÍLAČ	77
4.4 UART HD6402	79
4.5 MIKROKONTROLÉROVÝ UART	85
4.6 BUZENÍ KROKOVÝCH MOTORŮ	87
4.7 DIGITÁLNĚ ANALOGOVÝ PŘEVODNÍK	90
4.8 ANALOGOVĚ DIGITÁLNÍ PŘEVOD	93

5	ROZHRANÍ S PARALELNÍ SBĚRNICÍ	95
5.1	KONTROLÉR SBĚRNICE	95
5.2	INTEGROVANÝ OBVOD 8255	98
5.3	OSMIBITOVÉ VSTUPNÍ A VÝSTUPNÍ OBVODY	101
5.4	PROGRAMOVATELNÝ ČÍTAČ 8253	104
5.5	ŘÍZENÍ FÁZOVÉHO REGULAČNÍHO OBVODU (FÁZOVÉHO ZÁVĚSU)	108
6	SÉRIOVÁ ROZHRANÍ PC	113
6.1	DIGITÁLNÍ MULTIMETR SE SÉRIOVÝM PORTEM	113
6.2	RELÉOVÉ ROZHRANÍ	117
6.3	COMPULAB	124
6.4	ROZHRANÍ SIOS	127
6.5	HLÍDAČ PROSTŘEDÍ	139
7	SÉRIOVÉ AD PŘEVODNÍKY	149
7.1	OSMIBITOVÝ AD PŘEVODNÍK S OBVODEM TLC549	149
7.2	BIPOLÁRNÍ MĚŘENÍ S OBVODEM TLC1543	152
7.3	OSM VSTUPNÍCH KANÁLŮ S OBVODEM MAX186	155
8	SBĚR NAMĚŘENÝCH DAT POMOCÍ ICONNECT	161
8.1	VLASTNOSTI SOFTWAREVÉHO BALÍKU NÁSTROJŮ	161
8.2	PRVNÍ KROKY SE SYSTÉMEM ICONNECT	163
8.3	ŘÍZENÍ OVLADAČE VXD V C++	169
8.4	TVORBA OVLADAČE V DELPHI	177
9	POUŽITÍ MIKROKONTROLÉRŮ	185
9.1	RODINA 8051	185
9.2	VÝVOJOVÝ SYSTÉM ES52-FLASH	189
9.3	SÉRIOVÝ PORT MIKROKONTROLÉRU 8051	199
9.4	KONTROLÉROVÝ UART	202
9.5	PARALELNÍ PŘÍSTUPY NA SBĚRNICI	203
9.6	EXTERNÍ PŘÍSTUP NA REGISTRY SPECIÁLNÍCH FUNKCÍ	207
9.7	ŘÍZENÍ SERVOPOHONŮ	211

10	MCS BASIC-52	215
10.1	HARDWARE A INSTRUKČNÍ SADA	215
10.2	ŘÍZENÍ LCD DISPLEJE	218
10.3	POUŽITÍ AD PŘEVODNÍKU MAX186	225
10.4	ROZŠÍŘENÍ PŘÍKAZŮ BASIC	228
10.5	ZÍSKÁVÁNÍ NAMĚŘENÝCH HODNOT S VÝSTUPEM NA TISKÁRNU	230
11.	ROZHRANÍ USB	233
11.1	ZÁKLADY USB	233
11.2	KONTROLÉR PORTŮ PRO USB	239
11.3	COMPULAB USB	247
11.4	ZAVÁDĚNÍ DAT DO EZ-USB V JAZYCE VISUAL BASIC	251
12	SBĚRNICE I2C	255
12.1	PROTOKOL SBĚRNICE	255
12.2	PŘÍMÉ ŘÍZENÍ POMOCÍ RS232	256
12.3	EXPANDÉR PORTU PCF8574	257
12.4	AD-DA PŘEVODNÍK PCF8591	261
12.5	I2C SOFTWARE PRO 8051	263
	LITERATURA	269

O problematice

Používání PC v měřicí, řídicí a regulační technice má již dlouhou tradici. Jestliže se původně zájem soustředil na jednoduchá řešení s existujícími porty a programy pod DOS, dnes se těžiště zájmu posunulo k složitějším rozhraním, použití mikrokontrolérů (mikrořadičů) a k programování pod Windows.

Tato kniha je pokusem o celkový přehled možností v oblasti elektroniky pěstované jako koníček. Nejprve představíme řešení pro vlastní stavbu zařízení, aby si čtenář mohl stavět vlastní zařízení s minimálními náklady. Čtenář zde najde množství praktických podrobných řešení, které může upravovat a rozšiřovat pro vlastní potřeby. Kromě konvenčních řešení s digitálními obvody uvedeme i aplikace mikrokontrolérů, které umožňují počáteční zapracování do tohoto oboru.

Těžiště knihy leží v aktuálním programování pod Windows 95/98 a vyššími verzemi. Budeme zde pracovat především s programovacími jazyky Visual Basic a Delphi. Čtenář bude mít možnost seznámit se s používáním Windows API (application program interface - rozhraní aplikačního programu) a tvořením vlastních knihoven DLL pro přístup na sériový port. Mimo sériového portu bude používán i USB. V oblasti techniky rozhraní představíme paralelní sběrnicové systémy a sběrnici I²C.

Přeji všem čtenářům mnoho úspěchů při práci s touto knihou.

Burkhard Kainka, Essen

<http://home.t-online.de/B.Kainka>

Moduly rozhraní Relais Interface, SIOS Interface, Umwelt-Spion, CompuLAB-USB, Serai 6/10, Serai 8/12-USB zmiňovaná v této knize vyrábí firma Modul-Bus. Samostatně také dodává i desky plošných spojů pro uvedená rozhraní. Komunikace v němčině.

Bohužel se nám nepodařilo s touto německou firmou vyjednat podmínky pro prodej jejich sortimentu v České republice.

Pokud by se v této věci něco změnilo, aktuální informace naleznete na internetové adrese této knihy: <http://shop.ben.cz/default.asp?kam=detail.asp?id=121128>

Kontakt:

AK Modul-Bus Computer GmbH,
Ferrières Str. 20, 48369 Saerbeck, Německo.
tel. ++49 2574-8090, fax ++49 2574-888137,
e-mail: Info@ak-modul-bus.de

URL: <http://www.modul-bus.de>, <http://www.ak-modul-bus.de>

redakce nakladatelství BEN – technická literatura
redakce@ben.cz

CO NAJDETE NA DOPROVODNÉM CD-ROM

CD obsahuje aplikační programy pro měření, řízení a regulaci, dále informace o součástkách a zdrojové texty programů ke knize.

Naleznete zde všechny informace potřebné pro snadnou práci s knihou. Obsahuje všechny informace potřebné pro snadnou práci s knihou. Tyto informace lze rozdělit do logických celků, které se nacházejí v oddělených adresářích:

- adresář **_DATA** je pracovní adresář funkce AUTORUNu,
- adresář **_UTIL** obsahuje instalační soubory programů Adobe Acrobat Reader, MS Internet Explorer a několika dalších užitečných prohlížečů,
- adresář **BEN.WWW** obsahuje off-line verzi www stránek nakladatelství BEN – technická literatura (aktualizováno k počátku října 2003), jejichž součástí je počítačová verze tištěného katalogu – Edičního plánu „podzim 2003“,
- adresář **CZ** jsou html soubory prezentující vlastní náplň CD, tj. konkrétní odkazy na aplikační programy pro měření, řízení a regulaci, na potřebné ovladače pro vývojovou práci, na zdrojové texty programů, na součástky a stručný popis modulů firmy AK Modul BUS Computer GmbH.

Všechny potřebné dokumenty HTML byly přeloženy ze zdrojového adresáře **DE** do češtiny a dále graficky upraveny.

- adresář **DATASHEET** obsahuje PDF s informacemi o součástkách, se kterými se pracuje v knize.
- adresář **DE** je kompletní CD, které bylo součástí původního německého originálu knihy. Všechna data byla ponechána tak jak byla. Vše v němčině.
- adresář **KAINKA.CZ** je off-line verze částečně přeložených stránek autora knihy z července 2002. Obsahuje spoustu užitečných informací, odkazů, aktualizovaných driverů a programů ke všem knihám, které autor doposud vydal (některé z nich vyšly i v českém jazyce).
- adresář **KAINKA.DE** je off-line verze aktuálních stránek (říjen 2003) autora knihy Burkharda Kainky v původní podobě. Vše v němčině.
- adresář **KNIHA** je vlastní náplň CD, tj. zdrojové texty programů – rozděleno dle kapitol,
- adresář **SOFTWARE** je vlastní náplň CD, tj. aplikační programy pro měření, řízení a regulaci a potřebné ovladače pro vývojovou práci.